

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8653
Ημερομ. Κατάθεσης: 31/8/2021

Αθήνα, 31/8/2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Οικονομικών

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Για την διάσωση του Δάσους της Βαλανιδορράχης»

Από Επιτροπή Κατοίκων του Δήμου Πάργας έχει υποβληθεί προς κάθε αρμόδιο, αίτηση το περιεχόμενο της οποίας έχει ως εξής:

«ΑΙΤΗΣΗ

Κατοίκων του Δήμου Πάργας.

Για τη διάσωση δημόσιας περιουσίας, και δη περιουσίας εξαιρετικού κάλλους, στη Βαλανιδόρραχη του Δήμου Πάργας π.ε. Πρέβεζας.

--- . ---

... Όπως ασφαλώς γνωρίζετε,

α) Στα δημόσια κτήματα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα εθνικά δάση, ήταν επιτρεπτή η κτήση κυριότητας από ιδιώτη με έκτακτη χρησικτησία, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 8 παρ. 1 Κωδ. (7.39), ν. 9 παρ. 1 Πανδ. (50.14), ν. 2 παρ. 20 Πανδ. (41.4), ν. 6 Πανδ. (44.3), ν. 76 παρ. 1 Πανδ. (18.1) και ν. 7 παρ. 3 Πανδ. (23.3) του βυζαντινο-ρωμαϊκού δικαίου που έχουν εφαρμογή, κατά το άρθρο 51 ΕισΝΑΚ, για το χρόνο πριν από την έναρξη ισχύος του ΑΚ, δηλαδή μετά από άσκηση νομής πάνω στο δημόσιο κτήμα με καλή πίστη για χρονικό διάστημα μιας συνεχούς τριακονταετίας, με τη δυνατότητα αυτού που χρησιδεύσποζε να συνυπολογίσει στο χρόνο της δικής του νομής και το χρόνο νομής του δικαιοπαρόχου του, εφόσον είχε γίνει με νόμιμο τρόπο καθολικός ή ειδικός διάδοχος αυτού, ενώ, κατά το ίδιο δίκαιο, τα δημόσια κτήματα είχαν εξαιρεθεί από την τακτική χρησικτησία. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών με εκείνες των άρθρων 18 και 21 του ν. της 21-6/10-7-1837 "περί διακρίσεως κτημάτων" (άρθρο 51 ΕισΝΑΚ) συνάγεται ότι η έκτακτη χρησικτησία χωρεί, με τις προϋποθέσεις που προεκτέθηκαν, και επί των εθνικών δασών, εφόσον όμως η τριακονταετής νομή επ' αυτών, κατά τις διατάξεις των ν. 8 παρ. 1 Κωδ. (7.39), Βασ. 9 παρ. 1 (50.14), είχε συμπληρωθεί μέχρι και της 11ης Σεπτεμβρίου 1915, όπως τούτο προκύπτει από τις διατάξεις αφενός του ν. ΔΞΗ'/1912 και των διαταγμάτων "περί δικαιοστασίου" που εκδόθηκαν με βάση αυτόν από 19-9-1915 μέχρι και της 16ης-5-1926 και αφετέρου του άρθρου 21 του ν.δ. της 22-4/16-5-1926 "περί διοικητικής αποβολής από των κτημάτων της Αεροπορικής Αμύνης", που επαναλήφθηκε στο άρθρο 4 του αν .ν. 1539/1938 "περί προστασίας δημοσίων κτημάτων".

Με βάση τις διατάξεις αυτές, οι οποίες διατηρήθηκαν σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα (άρθρο 53 Εισ. Ν.ΑΚ), έχει ανασταλεί κάθε παραγραφή ή δικαστική προθεσμία σε αστικές διαφορές και απαγορεύθηκε οποιαδήποτε παραγραφή

δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των κτημάτων αυτού, άρα και η χρησικτησία πάνω σε αυτά (ΟΛΑΠ 75/1987, ΑΠ 719/2015, ΑΠ 479/2015). Επί της κτήσεως κυριότητας δασικής έκτασης με έκτακτη χρησικτησία, η οποία συμπληρώθηκε μέχρι και τις 11-9-1915, δεν έχουν εφαρμογή και δεν ασκούν νόμιμη επιρροή οι μεταγενέστερες διατάξεις α) του άρθρου 117 του ν. 3077/1924 "περί Δασικού Κώδικος" και του άρθρου 215 του ν. 4173/1929, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από το άρθρο 37 του α.ν. 1539/1938 και το άρθρο 16 του α.ν. 192/1946 και επαναλήφθηκαν στο άρθρο 58 του ν. δ 86/1969 περί "Δασικού Κώδικος", με τις οποίες ορίζεται ότι στα δημόσια εν γένει δάση θεωρείται νομέας το Δημόσιο, έστω και αν δεν ενήργησε επ' αυτών καμία πράξη νομής και ότι μόνη η βοσκή σε δημόσιο δάσος δεν θεωρείται ως πράξη νομής ή οιονεί νομής και μόνη η ύπαρξη οποιουδήποτε τίτλου δεν θεωρείται καθ' εαυτήν διακατοχική πράξη (ΑΠ 638/2016, ΑΠ 479/2015) και β) των άρθρων 2, 4 και 37 του αν.ν. 1539/1938 "περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων", που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρ. 53 ΕισΝΑΚ), κατά τις οποίες τα ακίνητα που ανήκουν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου είναι ανεπίδεκτα νομής εκ μέρους τρίτου ή χρησικτησίας (ΟΛΑΠ 8/2013, ΑΠ 638/2016). Να σημειωθεί ότι κατά το οθωμανικό δίκαιο οι ιδιώτες μπορούσαν να αποκτήσουν σε δάση, που ανήκαν, κατά κανόνα, κατά κυριότητα στο Οθωμανικό Δημόσιο, δικαίωμα εξουσίας (οιονεί επικαρπίας) με "ταπί", δηλαδή επίσημο τίτλο παραχώρησης, που εξέδιδε υπάλληλος του Οθωμανικού Δημοσίου (ΑΠ 309/2012). Άσκηση νομής επί ακινήτου που οδηγεί στην κτήση της κυριότητας του με έκτακτη χρησικτησία αποτελούν οι υλικές και εμφανείς πάνω σ' αυτό πράξεις του ενάγοντος, καθώς και των δικαιοπαρόχων του, όπου απαιτείται, προς συμπλήρωση του χρόνου της χρησικτησίας, που προσιδιάζουν στη φύση και στον προορισμό του και είναι δηλωτικές εξουσίας του με διάνοια κυρίου, δηλαδή με τη θέληση να το έχουν δικό τους, ενώ, όπως συνάγεται από τους ν. 20 παρ. 12 Πανδ. (5.3), ν. 25 Πανδ. (24.1), ν. 27 Πανδ. (18.1), ν. 10,13 παρ. 1,17, 48 Πανδ. (41.3), ν. 5 Πανδ. (41.7), ν. 3 Πανδ. (41.10), ν. 7 παρ. 6 Πανδ. (41.4), ν. 109 Πανδ. (50.16), καλή πίστη αποτελεί η ειλικρινής πεποίθηση του νομέα, ότι με την κτήση της νομής του πράγματος δεν προσβάλλει κατ' ουσία το δικαίωμα του κυρίου (ΑΠ 638/2016, ΑΠ 1198/2014).

Με βάση τα παραπάνω παρέπεται ότι στις λεγόμενες Νέες Χώρες της Ελλάδος, ήτοι τις περιοχές που απελευθερώθηκαν τα έτη 1912-1913, όπως η περιοχή της Πρέβεζας και της Θεσπρωτίας ΔΕΝ είναι δυνατή η κτήση κυριότητας επί δάσους από ιδιώτη με έκτακτη χρησικτησία, επειδή ο χρόνος της έκτακτης χρησικτησίας, ήτοι η 30ετής άσκηση νομής καλή τη πίστει με διάνοια κυρίου δεν ήταν δυνατόν να συμπληρωθεί κατά το διάστημα που μεσολαβεί από την απελευθέρωση (1912-1913) έως την 11/9/1915, οπότε έπαυσαν να είναι επιδεκτικά χρησιδεσπόσεως.

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 1 του β.δ. της 12.12.1833 "περί διορισμού και φόρου βοσκής και του δια τα εθνικοϊδιότητα λειβάδια εγγείου φόρου κατά τα έτη 1833-1834", που έχει ισχύ νόμου, όλα τα λειβάδια, για την επικαρπία των οποίων δεν υπάρχει έγγραφο (ταπί) και που έχει εκδοθεί επί τουρκοκρατίας, θεωρούνται δημόσια και η νομή τους παραμένει στο Δημόσιο. Η διάταξη αυτή αφορά τη συντήρηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου, τα οποία προϋπήρχαν επί των ως άνω γαιών σε όλη την Ελληνική Επικράτεια και επομένως και σε αυτές στις Κυκλάδες που δεν ανήκαν σε ιδιώτες και είχε, κατά τα προαναφερθέντα καταστεί κύριος τους το Ελληνικό Δημόσιο (ΑΠ 10/2020, ΑΠ 160/2014). Εκ τρίτου, για τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικού ή μη χαρακτήρα αρμόδια είναι τα κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας όργανα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που αυτή προβλέπει, η δε έννοια του δάσους έχει προσδιορισθεί με την υπ' αριθ. 27/1999 απόφαση του ΑΕΔ, ενώ τα πρόσθετα για τον προσδιορισμό του στοιχείου που απαιτήθηκαν κατά το άρθρο 1 του Ν. 3208/2003, που αντικατέστησε το άρθρο 3 του ν. 998/1979, έχουν κριθεί αντισυνταγματικά (ΟΛΣτΕ 34/2013, ΑΠ 596/2016). Με το άρθρο 14 του ν. 998/1979 θεσπίζεται ειδική ενδικοφανής διαδικασία για τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικής ή μη, με σκοπό την επίλυση του σχετικού ζητήματος κατά τρόπο δεσμευτικό τόσο για τη διοίκηση, όσο και για τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες (ΣτΕ 885/2008). Οι αποφάσεις του Δασάρχη και των Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας (άρθρ. 10 παρ. 3 ν. 998/1979) σχετικά με τον χαρακτήρα ορισμένης έκτασης ως δασικής ή μη συνίσταται στη διαπίστωση υφιστάμενης πραγματικής (φυσικής) κατάστασης και των τυχόν προσφάτων αλλοιώσεών της. Η σχετική διαπίστωση ανάγεται και στο παρελθόν, όταν η μεταβολή του δασικού χαρακτήρα οφείλεται σε

καταστροφή ή παράνομη εκχέρσωση. Οι Επιτροπές είναι αρμόδιες, μεταξύ άλλων, να επιλύουν διαφορές ως προς τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως χορτολιβαδικής ή μη κατά την προαναφερθείσα διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979, ανεξάρτητα από το αν αυτή είναι δημόσια ή ιδιωτική, όπως τούτο συνάγεται από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 3, 8, 14 και 74 παρ. 3 του ίδιου νόμου. Η επίλυση της σχετικής δασικής αμφισβήτησης ανάγεται μόνο στον προσήκοντα χαρακτηρισμό ορισμένης έκτασης και δεν εκτείνεται σε θέματα αναγνώρισης της κυριότητας ή της διαχείρισης των χορτολιβαδικών εκτάσεων (ΑΠ 596/2016).

β). Κατά τα άρθρα 1, 2 και 3 του οθωμανικού νόμου της 7 Ραμαζάν 1274 (καθ' ημάς 1856) και το προ ισχύσαν αυτού μουσουλμανικό δίκαιο, οι γαίες διακρίνονταν στις εξής πέντε κατηγορίες: α) Τις γαίες καθαρής ιδιοκτησίας (μούλκια), όπως οικοδομήματα, εργαστήρια, αμπελώνες κλπ, των οποίων την κυριότητα είχε αυτός που τις εξουσίαζε και μπορούσε να τις διαθέτει ελεύθερα προς τρίτους με άτυπη συμφωνία περί μεταβίβασης, β) τις δημόσιες γαίες (μυριγιέ), όπως τα καλλιεργήσιμα χωράφια, βοσκοτόπια, δάση κλπ, των οποίων η κυριότητα ανήκε στο Οθωμανικό Δημόσιο και επί των οποίων οι ιδιώτες μπορούσαν να αποκτήσουν μόνο δικαίωμα εξουσίσεως (τεσσαρούφ), γ) τις αφιερωμένες γαίες (βακούφια), των οποίων η χρήση και εκμετάλλευση γινόταν υπέρ κάποιου αγαθοεργού σκοπού και οι οποίες θεωρούνταν ως πράγματα εκτός συναλλαγής, δ) τις εγκαταλελειμμένες σε κοινότητες γαίες (μετρουκέ), όπως οι δημόσιοι δρόμοι, οι πλατείες κλπ, οι οποίες ήταν προορισμένες για τη κοινή χρήση και ανήκαν στο Δημόσιο και ε) τις νεκρές γαίες (μεβάτ), όπως τα βουνά, τα ορεινά και πετρώδη μέρη, τα αδέσποτα δάση κλπ, οι οποίες αποτελούσαν γαίες που κανείς δεν κατείχε, δεν εξουσίαζε και δεν καλλιεργούσε και ανήκαν στο Δημόσιο. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2§7 του ν. 147/1914 στις περιοχές οι οποίες βρίσκονταν προηγουμένως κάτω από την άμεση επικυριαρχία του Οθωμανικού Κράτους, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του Οθωμανικού Δικαίου "περί γαιών", οι οποίες ρυθμίζουν τα σχετικά με την κτήση δικαιωμάτων ιδιωτικής φύσεως επ' αυτών, ενώ οι δικαιοπραξίες γι' αυτά συντελούνται εφεξής κατά τους Ελληνικούς Νόμους. Στην κατηγορία των Νέων Χωρών ανήκει και η Μακεδονία, στην οποία από 1.2.1914 άρχισε να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 2 § 3 του ίδιου ως άνω νόμου), η Ελληνική Νομοθεσία. Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 51 και 55 του ΕιΣΝΑΚ, η κτήση κυριότητας ή άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος, που έλαβε χώρα πριν από την εισαγωγή του ΑΚ, κρίνεται κατά το δίκαιο που ίσχυε κατά το χρόνο κατά τον οποίο έγιναν τα πραγματικά περιστατικά, που απαιτούνται για την κτήση αυτών, ενώ η προστασία τους διέπεται εφεξής από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Οθωμανικού Νόμου "περί γαιών" της 7 Ραμαζάν 1274 (καθ' ημάς 1856), του οποίου οι διατάξεις, που ρυθμίζουν τα δικαιώματα ιδιωτικής φύσεως σ' αυτές, διατηρήθηκαν σε ισχύ στις ..., με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 147/1914, "δημόσιαι γαίαι είναι οι λειμώνες, οι αγροί, οι χειμερινοί και θεριναί βοσκαί, τα δάση και οι παρόμοιοι τόποι", των οποίων η κυριότητα ανήκει στο Τουρκικό Δημόσιο (βλ. και αρθρ. 4, 9, 12, 34 και 49 του ίδιου νόμου). Η παραχώρηση στους ιδιώτες των παραπάνω ακινήτων, τα οποία αποτελούν την κατηγορία των δημοσίων γαιών (εραζ'ι-εμυριγιέ) γίνεται με τη χορήγηση από το κράτος εγγράφου τίτλου, ονομαζόμενου "ταπί", το οποίο φέρει το μονόγραμμα (τουγρά) του Σουλτάνου, με το οποίο παρέχεται σ' αυτούς δικαίωμα, όχι κυριότητας, αλλά διηνεκούς εξουσιάσεως (τεσσαρούφ), αντικείμενο της οποίας είναι η αναφερόμενη στον τίτλο χρήση του εδάφους. Εξάιρεση του κανόνα ότι μόνο με τίτλο (ταπί) αποκτάται το δικαίωμα εξουσιάσεως για ορισμένη χρήση των δημοσίων γαιών καθιερώνει το άρθρο 78 του ίδιου παραπάνω νόμου "περί γαιών", σύμφωνα με το οποίο, εάν κάποιος καταλάβει και καλλιεργήσει δημόσιες και αφιερωμένες γαίες για δέκα (10) έτη, χωρίς δικαστική αμφισβήτηση από το Δημόσιο, αποκτά δικαίωμα εγκαταστάσεως και είτε έχει έγκυρο τίτλο, είτε δεν έχει, οι γαίες δεν θεωρούνται σχολάζουσες, αλλά δίδεται σ' αυτόν δωρεάν νέος τίτλος.

Από το σαφές περιεχόμενο της παραπάνω διατάξεως, την ερμηνευτική εγκύκλιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης της 28 Σεφέρ 1304, του άρθρου 13 του νόμου "περί εγγράφων ταπίων" της 8 Δζεμαγελ Αχίρ 1275 (καθ' ημάς 1857), του άρθρου 2 των διασαφηντικών διατάξεων περί ταπίων της 15 Σαμπάν 1276, αλλά και το σύνολο των διατάξεων του νόμου περί γαιών (ειδικότερα

των άρθρων 9, 30, 71), συνάγεται ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση του δικαιώματος αυτού της μονίμου εγκαταστάσεως είναι όχι μόνο η συνεχής επί δέκα (10) έτη κατοχή, **αλλά και η ταυτόχρονη καλλιέργεια της γης**. Επομένως, η διάταξη του άρθρου 78 έχει εφαρμογή μόνο επί καλλιεργήσιμων γαιών και όχι επί οικοπέδων και κήπων, έστω και αν καλλιεργούνται με κηπευτικά και με σπασοφόρα δένδρα, ούτε επί των λοιπών δημοσίων γαιών [λειμώνων, δασών, χειμερινών και θερινών (δηλαδή βοσκοτόπων) και παρόμοιων τόπων], **οι οποίες εξουσιάζονται μόνο με έκδοση εγγράφου τίτλου [ταπίου] κατ' εφαρμογή και των άρθρων 2 και 3 των οδηγιών της 23 Μουχαρέμ 1923 (1875) "περί εξελέξεως τίτλων δασών" [ΟΛΑΠ 609/1963, ΑΠ 24/2020].**

Με το διάταγμα 2468/1917 της προσωρινής Κυβερνήσεως Θεσσαλονίκης (άρθρο 2 αυτού), το οποίο κυρώθηκε με το Ν. 1072/1917, καταργήθηκε κατά βάση ο θεσμός των δημοσίων γαιών του οθωμανικού δικαίου. Από την ισχύ του ως άνω διατάγματος, δηλαδή, από 20-5-1917, ως προς τους καλλιεργούμενους και **μόνο** αγρούς το δικαίωμα διηνεκούς εξουσιάσεως (τεσσαρούφ) μεταβλήθηκε σε δικαίωμα πλήρους και οριστικής κυριότητας των 4/5 εξ αδιαιρέτου, του υπολοίπου 1/5 εξ αδιαιρέτου παραμείναντος στο Δημόσιο, ενώ ο Ν.2052/1920 επαναλαμβάνει στα αρθρ. 49 επ. τις διατάξεις του διατάγματος 2468/1917. Στη συνέχεια με τα άρθρα 101-104 του διατάγματος της 11/12-11-1929, που εκδόθηκε κατά εξουσιοδότηση του άρθρου 2 του Ν. 4226/1929 και τροποποιήθηκε με τα άρθρα 17, 18 και 19 του νόμου 1540/1938, παραχωρήθηκε στους ιδιοκτήτες των 4/5 και το υπόλοιπο 1/5 εξ αδιαιρέτου και έτσι αυτοί που είχαν αποκτήσει δικαίωμα διηνεκούς εξουσιάσεως έγιναν καθ' ολοκληρίαν κύριοι του ακινήτου και χωρίς εγγραφή στα βιβλία μεταγραφών.

Η κυριότητα, δε, **όλων των λοιπών κατηγοριών δημοσίων γαιών** με την απελευθέρωση των νέων χωρών κατά το 1912 περιήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο δικαίωμα πολέμου βάσει διεθνών συνθηκών (άρθρο 60 της Συνθήκης της Λωζάνης 1923), σε συνδυασμό με τα άρθρα 1, 7 και 27 της συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, που κυρώθηκε με το ν. 4793/1930 και της από 21.6.1924 απόφασης της μικτής επιτροπής ανταλλαγής πληθυσμών ή με τις διατάξεις του οθωμανικού νόμου περί γαιών που διατηρήθηκε σε ισχύ, όπως παραπάνω αναφέρεται.

Επαναλαμβάνεται, πως, κατά τις διατάξεις των άρθρων 1248 και 1614 του οθωμανικού ΑΚ, που δεν αναγνώριζαν το θεσμό της χρησικτησίας ως τρόπο κτήσης της κυριότητας σε ακίνητα, 1 και 2 του ν. 197/1914, που επέκτεινε την ισχύ της ελληνικής νομοθεσίας σε διατάξεις του βυζαντινο-ρωμαϊκού δικαίου, που προέβλεπαν το θεσμό της χρησικτησίας, το ν.δ. της 22.4/16.5.1926, με το οποίο απαγορεύτηκε από 11.9.1915 και μετέπειτα οποιαδήποτε κτητική ή αποσβεστική παραγραφή των δικαιωμάτων του Δημοσίου στα ακίνητα της κυριότητας του και των άρθρων 2 και 4 ν. 1539/1938, που περιέχει όμοιες προς το άνω διάταγμα διατάξεις, **σαφώς προκύπτει ότι δεν είναι δυνατή η υπό τρίτου κτήση της κυριότητας με έκτακτη χρησικτησία σε ακίνητο της κυριότητας του Δημοσίου που κείται σε περιοχή που απελευθερώθηκε το 1912-1913 (ΑΠ 545/2017).**

2). Κατά τη διάταξη του άρθρου 544 αριθμ. 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, επιτρέπεται αναψηλάφηση (κάθε απόφασης, οποιουδήποτε Δικαστηρίου), αν ο διάδικος που ζητεί την αναψηλάφηση βρήκε ή πήρε στην κατοχή του μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης νέα κρίσιμα έγγραφα τα οποία αγνοούσε ή δεν μπορούσε να προσκομίσει εγκαίρως, κ.τ.λ.

Το έγγραφο είναι κρίσιμο, όταν από αυτό προκύπτει αμέσως και πλήρως απόδειξη ή ανταπόδειξη ουσιώδους πραγματικού ισχυρισμού, που είχε προβληθεί στη διεξαχθείσα δίκη, κατά τρόπο ώστε να καθίσταται προφανές ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι εσφαλμένη και θα μπορούσε να εκδοθεί διαφορετική απόφαση υπέρ του ζητούντος την αναψηλάφηση εάν το έγγραφο είχε τεθεί υπόψη του δικαστηρίου. Κρίσιμο έγγραφο, κατά την προδιαληφθείσα του όρου έννοια, ικανό να στηρίξει τον ανωτέρω λόγο αναψηλάφησης, δεν είναι εκείνο, που μπορεί απλώς να χρησιμεύσει ως αρχή έγγραφης απόδειξης ή για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (ΑΠ 1292/2018, ΑΠ 1169/2017, ΑΠ 170/2015). Το ζήτημα, αν το έγγραφο είναι ή όχι κρίσιμο, υπό την προεκτεθείσα έννοια, είναι πραγματικό, εξαρτώμενο από την κρίση του δικαστηρίου, που δικάζει την αίτηση αναψηλάφησης.

Από τη διάταξη του άρθρου 544 αρ. 7 του ΚΠολΔ. προκύπτει ότι το νέο έγγραφο, που βρήκε ή έλαβε στην κατοχή του ο ζητών την αναψηλάφηση, για να μπορεί να στηρίξει την αίτηση, πρέπει: α) Να υπήρχε κατά το χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Επομένως έγγραφα, που συντάχθηκαν μετά το χρόνο δημοσίευσής της προσβαλλόμενης με αναψηλάφηση αποφάσεως δεν μπορούν να θεμελιώσουν αίτηση αναψηλάφησης. Κατ' εξαίρεση μπορεί να θεμελιωθεί λόγος αναψηλάφησης και με τέτοια μεταγενέστερα έγγραφα, όταν από το περιεχόμενό τους προκύπτει η ύπαρξη και το περιεχόμενο κρίσιμου εγγράφου, που είχε εκδοθεί πριν τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης, του οποίου η έγκαιρη προσκόμιση δεν ήταν δυνατή για ένα από τους λόγους, που ορίζονται στην παραπάνω διάταξη. β) Να είναι κρίσιμο, με την έννοια ότι από το έγγραφο αυτό προκύπτει απόδειξη ή ανταπόδειξη ουσιώδους πραγματικού ισχυρισμού, που είχε προβληθεί στη διεξαχθείσα δίκη, ώστε να καθίσταται εμφανές ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι εσφαλμένη και θα μπορούσε να εκδοθεί διαφορετική απόφαση υπέρ του ζητούντος την αναψηλάφηση, αν το έγγραφο είχε τεθεί υπόψη του δικαστηρίου.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 545 παρ. 1 ΚΠολΔ, η προθεσμία αναψηλάφησης αν εκείνος που τη ζητεί με αίτησή του διαμένει στην Ελλάδα είναι εξήντα (60) ημερών και αρχίζει να τρέχει από το χρόνο επιδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Αν η απόφαση δεν επιδόθηκε, η προθεσμία της αναψηλάφησης είναι τρία χρόνια από τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, εφόσον είναι τελεσίδικη ή ανέκκλητη, αλλιώς από την ημέρα που έγινε τελεσίδικη. Ειδικά, όμως, για το λόγο που αναγράφεται στη διάταξη του άρθρου 544 αριθμός 7 του ίδιου Κώδικα, η προθεσμία αρχίζει από την ημέρα που εκείνος που ζητεί την αναψηλάφηση έμαθε ότι υπάρχουν νέα κρίσιμα έγγραφα, υπό την προϋπόθεση ότι προηγήθηκε η επίδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως (ΑΠ 101/2005).

3). Εν προκειμένω, λοιπόν, συντρέχει (υπό την πλήρωση των κατωτέρω προϋποθέσεων) πρόδηλη περίπτωση ασκήσεως αναψηλάφησης εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου, διότι:

I. Από τις έρευνες των ενδιαφερόμενων κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι διαπύρως υπερασπίζονται τον χαρακτήρα της έκτασης της Βαλανιδόρραχης ως δημόσιου δάσους, προέκυψε από κρίσιμη απάντηση των Τουρκικών αρμόδιων Αρχών, ότι ο τίτλος που αναφέρεται στις κρίσιμες (αναψηλαφηστέες) δικαστικές αποφάσεις, καθώς και στην αγωγή που αυτές έκριναν, ΔΕΝ υπάρχει. Δεν υφίσταται καταχώριση τέτοιου τίτλου.

II. Ενδεχομένως, υφίσταται κάποια καταγραφή και καταχώριση τίτλου καταχωριστέου, **αλλά αυτή ΔΕΝ μπορεί να αφορά το επίδικο δάσος των 2.000 περίπου στρεμμάτων.** Στους ιδιώτες, που έως τώρα πραγματοποιήσαν τις έρευνες για το χαρακτήρα της έκτασης και την ύπαρξη ή μη τίτλου) δεν αναγνωρίζεται έννομο συμφέρον από τις τουρκικές αρχές για τη χορήγηση περαιτέρω πληροφοριών και πολύ περισσότερο αντιγράφου του καταχωρισμένου τίτλου, ώστε να μπορεί εγγράφως να συναχθεί -το προφανές συναγόμενο συμπερασματικά-, ότι ο τίτλος που έχει καταχωριστεί δεν αφορά το επίδικο δάσος.

III. Ούτε, άλλωστε, θα μπορούσε να το αφορά (το δάσος), διότι τίτλος που πιστοποιούσε-αναγνώριζε την με δικαίωμα τεσσαρούφ (διηγεούς εξουσίασεως) εξουσίαση και κτήση ήταν δυνατό να υπάρξει ΜΟΝΟ επί καλλιεργούμενων εκτάσεων.

IV. Συνεπώς, εν προκειμένω το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί και πρέπει να συνεχίσει την έρευνα των ιδιωτών και να ζητήσει από τις αρμόδιες τουρκικές αρχές πληροφορίες για τις καταχωρίσεις που αυτές αναφέρουν στο έγγραφο – απάντησή τους προς τους ιδιώτες.

Εφόσον, όπως σχεδόν τηλαυγώς προκύπτει, οι καταχωρισμένοι τίτλοι ΔΕΝ αφορούν το δάσος που είχε καταστεί επίδικο στις δίκες μετά τις οποίες εκδόθηκαν οι σχετικές δικαστικές αποφάσεις (κατά κυριολεξία προσβλητή με αναψηλάφηση είναι η απόφαση του Εφετείου Ιωαννίνων, διότι ο Άρειος Πάγος απέρριψε την κατ' αυτής αίτηση αναίρεσής ως απαράδεκτη και ειδικότερα επειδή δεν είχε ασκηθεί εναντίον όλων των αναγκαίων ομοδίκων-φερόμενων ως συγκοινωνών του επιδίκου), (θα) πρέπει να ασκήσει, με

την τήρηση των προεκτεθεισών προϋποθέσεων και προθεσμιών, **ΑΝΑΨΗΛΑΦΗΣΗ**, καθόσον θα έχει στα χέρια του, νέα κρίσιμα έγγραφα, που (θα) αποδεικνύουν ότι η απόφαση έκρινε εσφαλμένα και είναι ακυρωτέα, δηλ. θα αποδεικνύουν αμέσως και «εγγράφως» την ανυπαρξία του επιδικού αγωγικού δικαιώματος.

Σημειώνεται, εν προκειμένω, ότι, παρά τις κατά την άποψή μας, που διαμορφώθηκαν ύστερα και από την έκφραση γνώμης από έγκυρους νομικούς στους οποίους θέσαμε υπόψη τα παραπάνω, αβελτηρίες που έχουν λάβει χώρα στην άμυνα του Δημοσίου στις σχετικές δίκες, με προεξάρχουσα εκείνη της απαράδεκτης ασκήσεως της αιτήσεως αναιρέσεως, είχε προβληθεί, ως ένσταση και ως ισχυρισμός προς απόκρουση της αγωγής, ότι δεν υπάρχει τίτλος που να αφορά το επίδικο, ότι το επίδικο είναι δάσος και είχε περιέλθει στο Ελληνικό Δημόσιο ως διάδοχος, πολεμικώ δικαίω, του Οθωμανικού Κράτους, κ.τ.λ., έτσι ώστε να πληρούται η προϋπόθεση του «νέου» και «κρίσιμου» εγγράφου, ικανού να οδηγήσει στην αναψηλάφηση της εφετειακής απόφασης.

4). Τα παραπάνω, καθώς και η ανάγκη ασκήσεως αναψηλαφήσεως, τουθόπερ και της αναζήτησης των στοιχείων που θα την καταστήσουν δυνατή (την αναψηλάφηση), υπογραμμίζονται με ΕΚΚΩΦΑΝΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ από τα εξής κραυγαλέα:

I. Στη δίκη οι ιδιώτες, φερόμενοι ως συγκύριοι της επίδικης έκτασης των 2.000 στρεμμάτων, έκαναν λόγο για τίτλο, που «απωλέστηκε», τάχα. Τον ισχυρισμό τους αυτό υιοθέτησαν και οι δικαστικές αποφάσεις που έκαναν δεκτή την αγωγή και τους ισχυρισμούς τους.

II. Οι αποφάσεις, με χαρακτηριστικότερο χωρίο αυτό που περιέχεται στη σελίδα 16^η της αριθμ. 89/2011 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πρέβεζας, η οποία ΕΠΙΚΥΡΩΘΗΚΕ από το Εφετείο Ιωαννίνων με την απόρριψη απ' αυτό ως αβάσιμης της έφεσης του Δημοσίου, «ταύτισαν» την επίδικη έκταση των 2.000 στρεμμάτων δάσους με την έκταση που με την αριθμ. 232715/1541/12-10-1948 απόφαση του Υπουργού Ανοικοδομήσεως (στην απόφαση λανθασμένα, με συνέπεια να καθίσταται δυσχερής η αναζήτηση του πραγματικού, αναφέρεται ότι δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Β 148/1948, ενώ δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 178 Β/1948) απαλλοτριώθηκε αρχικά για την αποκατάσταση ακτημόνων και στη συνέχεια, πλην τμήματός της εκτάσεως 18 στρεμμάτων, ανακλήθηκε η απαλλοτρίωσή της με την αριθμ. 2272/19-3-1956 απόφαση (ΦΕΚ Α 107/1956).

ΟΜΩΣ, από την ανάγνωση και μόνο των ως άνω αποφάσεων προκύπτει ΑΝΑΜΦΗΡΙΣΤΩΣ και ΚΑΤΑΔΗΛΩΣ, όσο και αδιαστίκτως, ότι η έκταση, που ταυτίζεται ΤΑΧΑ με την επίδικη έκταση των 2.000 στρεμμάτων, αφορούσε ακίνητο εκτάσεως μόλις 93,6 στρεμμάτων. Μετά, δε, την ανάκληση της απαλλοτρίωσης, εκτός 18 στρεμμάτων τμήματός της, αποδόθηκε στους ιδιοκτήμονές της έκταση (93,6 στρεμ. μείον 18 στρέμματα, ίσον) 75,6 στρέμματα.

ΔΕΝ είναι, λοιπόν, ΔΥΝΑΤΟΝ, ο «τίτλος» που τάχα υπήρχε και απωλέστηκε, (ακόμη και με την υπόθεση ότι υπήρχε και έχει καταχωριστεί στα σχετικά βιβλία του Τουρκικού Κράτους με δικαιούχους ιδιώτες-φερόμενους δικαιοπαρόχους των ιδιωτών διαδίκων των σχετικών δικών) να αφορά το δάσος της Βαλανιδόρραχης, το οποίο έχει έκταση 2.000 στρέμματα περίπου. Ήτοι, 15 περίπου φορές μεγαλύτερη της εκτάσεως που οι αποφάσεις συμπεραίνουν ότι υπήρχε τίτλος που χάθηκε.

Τα κατάδηλα εσφαλμένα συμπεράσματα και οι άστοχες και άδικες, προφανώς, κρίσεις των δικαστικών αποφάσεων που δικαίωσαν τους ιδιώτες, μόνο με ΑΝΑΨΗΛΑΦΗΣΗ και εφόσον προκύψουν τα προεκτεθέντα στοιχεία που θα πιστοποιούν και αποδεικνύουν τα συμπερασματικώς έστω, πλην όμως προφανώς, έως τώρα συναγόμενα, μπορούν να ανατραπούν.

Πρόκειται για τεράστια δασική έκταση του Δημοσίου, ανήκουσα στην ολότητα των κατοίκων της περιοχής και κάθε άλλου και είναι κρίμα να απωλεστεί τελειωτικά, τόσο ως δημόσια περιουσία, όσο και ως κοινόχρηστο δάσος που ανήκει στους πολίτες και η νομή του στον οικείο Δήμο.

Επιβάλλεται να διερευνήσετε την υπόθεση διεξοδικά, ώστε να επανακριθεί το θέμα και να μη απωλεστεί περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου. Να μη καταστραφεί το περιβάλλον, Να μη τρωθεί περαιτέρω το κοινό περί δικαίου αίσθημα. Να αποδοθεί το δημόσιο δάσος στην ολότητα των κατοίκων της περιοχής και όλων των ανθρώπων.

Σας αποστέλλουμε συνημμένως κάποια από τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν, αλλά και τα οποία μπορείτε να αρυσθείτε από το φάκελο της σχετικής υπόθεσης που ασφαλώς υπάρχει στο ΝΣΚ, από τα ΦΕΚ, κ.τ.λ. Οφείλουμε, δε, να σας καταστήσουμε σαφές ότι θα παρακολουθήσουμε εκ του σύνεγγυς τις ενέργειές σας, βέβαιοι όντες ότι θα κινούνται στην κατεύθυνση της επανάκτησης, με νόμιμο τρόπο, του δημόσιου δάσους της Βαλανιδόρραχης, δηλαδή της ίδιας της ψυχής των κατοίκων της περιοχής, που έχει στραγγαλιστεί.

Πάργα, 7/7/2021

Μετά Τιμής

Εκ μέρους της Επιτροπής Αγώνα Φαναρίου για τη διάσωση του Δάσους της Βαλανιδορράχης

Οι αιτούμενοι και αναφερόμενοι

Μάρκου Μαρία- Δημότης Δήμου Πάργας

Γκοροβέλης Αντώνης- Δημότης Δήμου Πάργας

Ζιάκας Ιωάννης – Δημότης Δήμου Πάργας

Γκοροβέλης Νικόλαος- Δημότης Δήμου Πάργας

Κατσούκης Βασίλειος- Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Πάργας

Δημητρίου Γεώργιος- Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Πάργας

Δημητρίου Γεώργιος- Πρόεδρος Κοινότητας Βαλανιδορράχης Δήμου Πάργας

Η ως άνω αίτηση των κατοίκων της Επιτροπής Αγώνα Φαναρίου για τη διάσωση του Δάσους της Βαλανιδορράχης υποβλήθηκε προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Περιβάλλοντος πριν από περίπου 50 ημέρες

Επειδή το θέμα απασχολεί έντονα την τοπική κοινωνία του Δήμου Πάργας.

Επειδή πρόκειται για περίπτωση, που σύμφωνα με τα στοιχεία που επικαλούνται οι κάτοικοι φαίνεται να αφορά δημόσια περιουσία, μοναδικού φυσικού κάλλους, που σχετίζεται και με τις περίφημες παραλίες «Αλωνάκι» και «Όρμος του Οδυσσέα» του Ιονίου Πελάγους.

Επειδή υπάρχουν προϋποθέσεις του Νόμου για την ανατροπή δεδικασμένου από αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις

Επειδή, εν προκειμένω, οι κάτοικοι της περιοχής, ζητούν να διερευνηθεί η συγκεκριμένη υπόθεση και η δυνατότητα του Δημοσίου να προβεί σε αναψηλάφηση της υπόθεσης προς όφελος της ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος και της δημόσιας περιουσίας.

Επειδή παραμένει διαρκής η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου και των υπηρεσιών του ως προς την προστασία της δημόσιας περιουσίας

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί

1) Έχουν προβεί σε αξιολόγηση του περιεχομένου και των στοιχείων που επικαλούνται οι κάτοικοι του Δήμου Πάργας στην αίτησή τους; Ποιες είναι οι έως τώρα ενέργειες των αρμοδίων υπηρεσιών;

2) Θα διασφαλίσουν με κάθε νόμιμο τρόπο τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με την ιδιοκτησία του επί του ιδιαίτερου φυσικού κάλλους δημοσίου δάσους της Βαλανιδόρραχης, εκτάσεως άνω των 2.000 στρεμμάτων; Τι προτίθενται να κάνουν σε αυτή την κατεύθυνση και ποια από τα προβλεπόμενα από το νόμο ένδικα βοηθήματα θα ασκηθούν εμπροθέσμως; Σε περίπτωση που κριθεί ότι δεν θα ασκηθούν ένδικα μέσα ή βοηθήματα για την αναγνώριση και υπεράσπιση δικαιωμάτων ή ιδιοκτησίας του δημοσίου επί του δημόσιου δάσους της Βαλανιδόρραχης, εξετάζεται η δυνατότητα, που αναγνωρίζεται από το Δίκαιο -βλ. ΑΠ 364/2019 Α2 Πολιτικό Τμήμα-, να ασκηθεί από το Ελληνικό Δημόσιο αγωγή αποζημίωσής του *in natura*, δηλ. για την αποζημίωσή του με την «επανά»κτηση της κυριότητάς του επί του επίμαχου δάσους, κατά των εν λόγω ιδιωτών;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Κάτσης Μάριος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Τζούφη Μερόπη